

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»
Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської
сільської ради Одеського району Одеської області
Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Самеах»

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
II ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
«МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»**

Одеса – 2025

УДК 371

ББК 74

Рекомендовано до друку Вченою Радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К.Д. Ушинського»

Протокол № 11 від 27 лютого 2025 року

Модернізація освітнього процесу в сучасних закладах освіти:
збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Одеса, Україна, 20-21 лютого 2025 року). Редколегія: І.А.Княжева,
Т.І.Койчева, Т.Ю. Осипова, О. А. Галіцан, І. О. Бартенєва,
О.П.Ноздрова, І.С.Артемєєва, П.П.Кинєва. Одеса: Університет
Ушинського, 2025. 225 с.

Рецензенти:

Доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри
педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д.Ушинського» Ірина Анатоліївна
Княжева

Кандидат педагогічних наук, доцентка кафедри мовної
підготовки Одеського державного університету внутрішніх справ
Євгенія Василівна Тягнирядно

Відповідальні редактори: кандидати педагогічних наук,
доценти, доценти кафедри педагогіки Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К.Д.Ушинського» Оксана Павлівна Ноздрова, Ірина Олександрівна
Бартенєва

Усі матеріали збірника подаються у редакції авторів.
Відповідальність за достовірність фактів несуть автори.

© Кафедра педагогіки Університету Ушинського, 2025

© Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської
ради Одеського району Одеської області, 2025

© Одеський приватний заклад освіти «Тіква—Op Sameax», 2025

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ: КОМПЛЕКСНА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ НЕРУБАЙСЬКОГО АКАДЕМІЧНОГО ЛІЦЕЮ № 1 – РЕАЛІЗАЦІЯ УСПІШНИХ ОСВІТНІХ ПРОЄКТІВ

1. С.П.Зубрицька Інноваційна проєктна діяльність на засадах компетентнісно-орієнтованого підходу, парадигми діалогу культур та педагогіки толерантності – стратегія розвитку Нерубайського академічного ліцею №1	6
2. Т.М.Вівсюк Успішна реалізація освітніх проєктів в рамках Стратегії розвитку Нерубайського академічного ліцею №1	21
3. Л.А.Дунєва Розвиток творчих здібностей дітей з особливими освітніми потребами у Нерубайському академічному ліцеї №1	26
4. О.І. Долібожко Реалізація освітнього проєкту «Ми – майбутнє держави» у Нерубайському академічному ліцеї №1 – виховання громадянської свідомості, патріотизму учнів	35
5. Л.О.Войтенко Освітня проєктна діяльність як засіб формування громадянської та соціальної компетентностей учнів у Нерубайському академічному ліцеї №1	42
6. Т.В.Лєвінцева Реалізація освітнього проєкту «Партнерство з батьками заради майбутнього дітей» у Нерубайському академічному ліцеї №1	48
7. Є.В. Майструк Реалізація інклюзивної практики на уроках англійської мови в Нерубайському академічному ліцеї №1	54
8. Л.В. Маруняк Реалізація освітнього проєкту «Сучасний освітній простір: ефективна профільна освіта» у Нерубайському академічному ліцеї №1	60
9. Н.І.Маруняк Творчість – інструмент інклюзивного навчання на уроках географії у Нерубайському академічному ліцеї №1	68

Література

1.Карабін О. Й. Гейміфікація в освітньому процесі як засіб розвитку молодших школярів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*: збірник наукових праць. Запоріжжя, 2019. № 67. Т.1 С.44-47.

2.Лозова В. І. Пізнавальна активність школярів: навчальний посібник для педагогічних інститутів. Харків: Освіта, 1990. 88 с.

3. Освітні технології: навчально-методичний посібник / за ред. О. М. Пехоти. Київ: АСК, 2002. 255 с.

Майстрок Євгенія Володимирівна,
вчитель англійської мови

*Нерубайського академічного ліцею № 1
Нерубайської сільської ради, Одеського району Одеської
області*

РЕАЛІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ПРАКТИКИ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В НЕРУБАЙСЬКОМУ АКАДЕМІЧНОМУ ЛІЦЕЇ №1

Вступ. Сьогодні одним із пріоритетним напрямком політики в Україні є створення інклюзивного освітнього

простору для дітей з особливими освітніми потребами. Потреба створення безбар'єрного середовища в освітніх установах представлена основними вимогами щодо професійної підготовки фахівців до інклюзії, що передбачає оволодіння ними педагогічними знаннями, розвитку творчої активності, здатності породжувати нові ідеї, здійснення гуманістичної позиції через причетність, розуміння й прийняття дитини з особливими освітніми потребами [2].

Підготовка фахівців до професійної діяльності в умовах інклюзивного освітнього простору є актуальною як для сучасної практики інклюзивної освіти, так і для впровадження спільного навчання дітей з особливими освітніми потребами з дітьми з нормотиповим рівнем розвитку [4].

Для всіх учасників інклюзивного освітнього простору повинні бути створені умови, що дозволяють їм повноцінно брати участь у житті колективу освітньої установи, досягати високих результатів, усвідомлювати значущість спільного перебування в колективі.

Виклад основного матеріалу. Ми у дослідженні хочемо зазначити, що для ефективної організації інклюзивного освітнього простору необхідно дотримуватися таких умов: кадрове забезпечення, яке передбачає підготовку фахівців різного профілю до роботи з «особливими» дітьми (соціальних педагогів, психологів, дефектологів, логопедів, тьюторів тощо); організація умов для перебування дитини з особливостями розвитку в освітній установі; розробка й реалізація індивідуальних програм супроводу дитини з особливими освітніми потребами; створення центрів консультацій і підтримки сімей, які виховують дітей з особливостями в розвитку.

Під час вивчення англійської мови для учнів з особливими освітніми можливостями ефективними були такі інтерактивні технології навчання, як робота в парах, трійках, змінювані трійки, «Карусель», «Акваріум», «Велике коло»,

«Мікрофон», «Незакінчені речення», «Мозковий штурм», аналіз проблеми, «Мозаїка», коло ідей, розігрування ситуації у ролях (рольова гра, імітація), дискусія, ток-шоу тощо.

Інтерактивні види роботи дали учням з особливими потребами можливість переносити набуті раніше знання, сформовані вміння й навички на нові види діяльності та ситуації мовленнєвої взаємодії, що сприяло вдосконаленню комунікативного досвіду [2].

Під час застосування різних форм інтерактивної діяльності учні з особливими освітніми потребами працювали у групі однолітків, де вони могли досить вільно висловити свої думки, мобілізувати знання, проявити творчий, організаторський та лідерський потенціал. До роботи залучалася ще й подвійна мотивація: мотив прояву особистості та самоствердження у групі та мотив досягнення колективної мети. Отже, більш продуктивно відбувався процес саморозвитку особистості учнів з особливими освітніми потребами.

Наприклад, наведемо зразки видів роботи в кооперативних групах, які ми практикувати зі старшими учнями на уроках англійської мови.

«Графіті» – метод, який полегшував процес мислення. Кожній групі (2-3 учня) надавалася частина фліп-чарту та різнокольорові фломастери. Перед кожною групою ставилося певне запитання (тема, висловлювання), на які вони давали коментарі. Упродовж певного часу кожна група робила власне «графіті» (слова, фрази, піктограми). Потім вони передавали свої аркуші іншій групі. Процес повторювався знову, але тепер кожна група працювала над новою темою, яку почали інші. Потім усією групою учні читали коментарі інших груп, обговорювали та робили висновки.

«Ажурна пилка» – учні працювали як у звичайних «домашніх», так і в експертних групах. Звичайні («домашні») – це групи, в які учні були розподілені на короткий проміжок часу для спільного навчання, а «експертні» групи

організовувалися одноразово для виконання певного завдання на матеріалі уроку. Завдання для опрацювання могли варіюватися за рівнем складності.

«Ситуативне моделювання» (теми для обговорення: морально-етичні, соціальні, відповідно до віку учнів) – клас ділився на групи з умовними ролями для кожної. Кожна з груп мала вирішити певну проблему з позицій обраної ролі.

Після «програвання» ситуації та «виходу з ролі» учні відповідали на запитання:

- Як ви почувалися в цій ролі?
- Що подобалося під час гри, що ні?
- Чи бували ви самі в подібній ситуації?
- Чи була вирішена проблема? Чому? Як?
- Яким чином можна було б вчинити інакше?

Яким чином цей досвід може вплинути на ваше життя?

«Твоя позиція» – після опрацювання літературного твору учні, займаючи певну позицію (одного з персонажів чи героїв твору), утворювали групи. Кілька хвилини обговорювали свій вибір у групах.

Представники від кожної групи обґрунтовували свою думку, цитуючи твір. У процесі обговорення допускалося перехід до іншої групи. Наприкінці уроку більшість учнів могли об'єднатися у спільній думці чи залишитися в групах з різними позиціями.

«Кути» – метод, який давав змогу учням вибирати та обговорювати окремі аспекти теми. Щоб полегшити діяльність, різні аспекти теми розташовували у визначених кутах кімнати. Потім кожен учень обирав окремий аспект відповіді на запитання вчителя та прямував у відповідний кут.

Описані види інтерактивної навчальної діяльності учнів з особливими освітніми потребами у процесі оволодіння ними англійською мовою за своїм змістом і формами виконання сприяли удосконаленню не лише іншомовного комунікативного досвіду, а й успішній соціалізації [2].

Наприклад, педагоги (О.Гончарова, А. Глушко) [1], досліджуючи питання навчання англійської мови дітей молодшого шкільного віку з вадами слуху та зору, зазначали, що навчання словесного мовлення не лише рідної мови, а й англійської починається не з літер, а зі слів у системі зв'язного змістового контексту. Уявлення про букву в дитини формується після практичного оволодіння мовою, коли дитина засвоїть кілька десятків англійських слів, які позначають конкретні предмети, її знайомлять із англійським алфавітом.

Науковцями (С.Тимофєєва, А.Глушко) [3] цілком слушно було визначено особливості навчання англійської мови дітей із порушеннями слуху, зору, розладами уваги й мовлення. Так, дітям із порушенням слуху, з розладом уваги й мовлення краще вводити новий матеріал, використовуючи наочність: різноманітні кольорові малюнки, презентації, електронні завдання, невеликі схеми, опорні таблиці, тексти у вигляді коміксів. Для закріплення нової лексики можна використовувати різноманітні вправи: скласти слова з літер, вставити пропущені літери в слова, слова – у речення. Домашнім завданням доцільно давати картки зі словами та презентації для повторення вивченої на уроці лексики.

Великий успіх був досягнутий під час проведення різноманітних відеоуроків, адже використовували інтерактивні презентації у Power Point, які дозволяли яскраво й наочно презентувати всі навчальні теми, навіть ті, які, на перший погляд, були нудними для вивчення учнями. Також це давало змогу розвинути й проконтролювати навички аудіювання, читання з різними стратегіями; відпрацювати, закріпити й удосконалити лексико-граматичний матеріал; перевірити себе самостійно й виправити помилки, що є важливим для дітей, які писали повільно й нерозбірливо.

На уроках англійської мови дітям із порушеннями зору вводили новий матеріал на слух, необхідно було промовляти фрази декілька разів. Це була робота хором (разом з

учителем), а потім повторення за вчителем. Під час роботи з такими дітьми використовували аудіотексти, пісні, лічилки та римівки англійською мовою.

Висновки. Що стосується вчителів іноземних мов, які працюють із дітьми з особливими освітніми потребами, ми вважаємо, що їх треба навчати того, як ефективно застосовувати специфічні форми, методи та прийоми навчання іноземної мови дітей з особливими освітніми потребами, серед яких арттерапія та її різновиди, зокрема казкотерапія, музикотерапія, використання образотворчої діяльності, техніка квілінг, логопедична ритміка, робота з інтерактивною книгою, білінгвістичний метод навчання.

Крім того, варто не забувати про використання нових інформаційних технологій у навчанні, невербальних засобів спілкування, використання наочних, словесних та практичних методів навчання іноземної мови, різних видів дидактичних ігор (зокрема мовленнєвих), проведення нетрадиційних уроків тощо. Зазначимо, що навчання, виховання та розвиток цієї категорії учнів необхідно здійснювати на основі складання індивідуальних планів та програм.

Література

1. Колупаєва А.А., Данілавічуте С.В., Литовченко С.В. Професійне співробітництво в інклюзивному навчальному закладі: навчально-методичний посібник. Київ: Видавнича група «АСК», 2012. 182 с.

2. Левицька Д.Г. Розвиток інклюзивної компетентності в закладі вищої освіти: збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна». 2019. №17. С.74-77.

3. Овчарук О.В. Компетентнісний підхід в освіті: загальноєвропейські підходи. Інформаційні технології і засоби навчання. 2009. №5 (13). URL: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/176>.

4. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ: ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300 с.

5. П'яткова Т. Розвиток інклюзивної компетентності вчителя: швейцарський досвід. Порівняльно-педагогічні студії. 2012. №1 (11). С.93-98.

6. Теоретико-методологічні засади впровадження інклюзії в закладах освіти: монографія / Наук ред. М.Є.Чайковський. Київ: Університет «Україна», 2019. 460 с.

Маруняк Лариса Василівна,
вчитель трудового навчання та технологій
Нерубайського академічного ліцею №1 Нерубайської сільської
ради,
Одеського району Одеської області

**РЕАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЄКТУ
«СУЧАСНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР: ЕФЕКТИВНА
ПРОФІЛЬНА ОСВІТА» У НЕРУБАЙСЬКОМУ
АКАДЕМІЧНОМУ ЛІЦЕЇ №1**

Освіта – це не підготовка до життя, це саме життя.
Джон Дьюї

Вступ. Сучасний освітній простір зазнає суттєвих змін, що пов'язано з глобалізацією, цифровізацією та зростанням ролі технологій у всіх сферах життя. Профільна освіта стає важливим інструментом підготовки учнів до майбутньої професійної діяльності.

Науковець В.Ю. Бикова зазначає, що сучасний освітній простір повинен бути інтерактивним, орієнтованим на учня та забезпечувати умови для реалізації особистісного потенціалу. Також важливим аспектом є інтеграція різних дисциплін у процесі навчання, що сприяє практичному застосуванню знань [1].

Дослідниця акцентує увагу на тому, що сучасний освітній простір характеризується:

Наукове видання

**МОДЕРНІЗАЦІЯ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНИХ
ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ**

Збірник матеріалів
II Всеукраїнської науково-практичної конференції

м. Одеса, 20-21 лютого 2025 року

Редколегія: І.А.Княжева, Т.І.Койчева, Т.Ю. Осипова,
О. А. Галіцан, І.О. Бартенєва, О.П.Ноздрова, І.С.Артемьєва,
П.П.Кинєва.

Віддруковано з оригінал-макету
Підп. до друку 03.03.2025. Формат 60 \90\16
Папір офсетний. Друк різнографічний. Обсяг вид. арк. 1,5
Тираж 100 прим. Зак. №194
Віддруковано в копіривальному центрі «Магістр»
м.Одеса, вул.Мечнікова,36, тел. +38(063)890-82-36
Свідоцтво про реєстрацію №2670316784 від 30.12.2022 р.